

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نگاه سیاسی به شیوع بیماری‌های مسری

(ترجمه)

در حوزه سیاسی دو اصطلاح وجود دارد که درک آن‌ها رابطه عمیقی به درک آنچه دارد که امروزه بر مسلمانان سرازیر شده است. باید دانست که این دو اصطلاح عبارت از رأی عام و عرف عام می‌باشند.

رأی عام به فضاگیر شدن و به مقبولیت یافتن عمومی یک فکر در جامعه به وجود می‌آید. این فکر مبنی بر قناعت پذیرفته شده و بدون این که به کدام عکس العملی مواجه شود، مخالفت برخی را در پی دارد. مانند دیگ‌هایی که در خصوص حکم غذا دادن در خانه عزادار به کسانی که در عزاداری‌ها شرکت می‌کنند، در اردن تبدیل به رأی عام شده و مقبولیت گسترده‌ای را پیدا کرده است؛ در حالی که همواره کسانی را می‌یابیم که در برابر این رأی عام به مخالفت می‌پردازند.

اما عرف عام عبارت از ثبات یک مفکوره و یا یک عمل کردی در جامعه می‌باشد که به مخالفت در برابر آن اجازه داده نشده و مخالف آن به عکس العمل شدید مواجه شده و مورد حمله قرار می‌گیرد؛ مانند دود کردن در خانه‌های عزاداری در دهه هفتاد، که هیچ کس جرئت مخالفت با این عادت را نداشت؛ زیرا آن عرف عام جامعه بود. هم‌چنان برهنه طواف نمودن مردم مکه در اطراف کعبه در زمان جاهلیت؛ علی‌رغم این که یک عمل کرد قبیح و منافی فطرت بود، بازهم عقل عموم را گول زده و جایگاه خویش را به عنوان یک عرف عام طاغوتی تثبیت کرده بود. همان‌طو قوم لوط که در پاسخ به پیامبرشان در میان یکدیگر چنین می‌گفتند:

﴿أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ﴾

ترجمه: لوط و پیروان لوط را از شهر و دیار خود بیرون کنید؛ آنان مردمانی پاکدامن و بیزار از ناپاکی‌ها هستند!

درحالی که پاکدامنی یک عمل نیکو و عکس آن یک عمل قبیح می‌باشد. این عرف عام فاسد آن جامعه بود که پاکدامنی را به دلیل مخالفتی که با آن داشت، به عمل قبیح نزد آن قوم تبدیل نموده بود. می‌بایست که در خصوص این حدیث رسول الله ﷺ، اندکی تعمق نمود:

«يَا مَعْشَرَ الْمُهَاجِرِينَ، خَمْسٌ إِذَا ابْتَلَيْتُمْ بِهِنَّ وَأَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ تُدْرِكُوهُنَّ؛ لَمْ تَظْهَرِ الْفَاحِشَةُ فِي قَوْمٍ قَطُّ حَتَّى يُعْلِنُوا بِهَا إِلَّا فِشًا فِيهِمُ الطَّاعُونَ وَالْأَوْجَاعُ الَّتِي لَمْ تَكُنْ مَضَتْ فِي أَسْلَافِهِمُ الَّذِينَ مَضُوا، وَلَمْ يَنْقُضُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِلَّا أَخَذُوا بِالسِّنِينَ وَشِدَّةِ الْمُتُونَةِ وَجَوْرِ السُّلْطَانِ عَلَيْهِمْ، وَلَمْ يَمْنَعُوا زَكَاةَ أَمْوَالِهِمْ إِلَّا مَنَعُوا الْقَطْرَ مِنَ السَّمَاءِ وَلَوْلَا الْبِهَائِمُ لَمْ يَمْطُرُوا، وَلَمْ يَنْقُضُوا عَهْدَ اللَّهِ وَعَهْدَ رَسُولِهِ إِلَّا سَلَطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ عَدُوًّا مِنْ غَيْرِهِمْ فَأَخَذُوا بَعْضَ مَا فِي أَيْدِيهِمْ، وَمَا لَمْ تَحْكُمُوا أُنْمَتَهُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ وَيَتَخَيَّرُوا مِمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَّا جَعَلَ اللَّهُ بِأَسْهَمِهِمْ بَيْنَهُمْ» (رواه ابن ماجه في سننه)

ترجمه: ای گروه مهاجرین، پنج چیز است که ممکن بدان مبتلا شوید و به الله (سبحانه و تعالی) پناه می‌برم؛ از این که این موارد را دریابید: هیچگاه فحشاء و هرزگی در جامعه‌ای شایع و علنی نمی‌گردد؛ مگر این که طاعون و مصیبت‌هایی که هیچ یک از اقوام قبلی آن را تجربه نکرده‌اند، در میان آن‌ها شایع می‌گردد. هر گاه قومی کم‌فروشی کنند و در ترازو و وزن خیانت نمایند، الله (سبحانه و تعالی) آن‌ها را به دشواری‌ها گرفتار و سال‌های سخت (و خشکی) را عاید آن‌ها می‌کند و حاکم ظالمی را بر آنان مسلط می‌گرداند. هر گاه قومی زکات اموال خود را پرداخت نکنند، الله (سبحانه و تعالی) باران (رحمت) خود را از آن‌ها دریغ می‌دارد و اگر حیوانات نباشند، قطره‌ای باران بر آنان فرو نمی‌فرستد. هر آن قومی که پیمان الهی و رسول وی را بشکنند و عهدشکنی نمایند، الله (سبحانه و تعالی) بی‌تردید دشمنی بیگانه را بر آنان مسلط می‌کند که از آنچه دارا هستند، از آن‌ها بگیرد (و اموال آنان را به غارت برد). هر قوم یا جامعه‌ای که سران آنان تحت فرامین الله (سبحانه و تعالی) و قرآن او حکم نکنند، الله (سبحانه و تعالی) آنان را به جنگ‌های داخلی گرفتار می‌کند.

جمله «حَتَّىٰ يُعْلِنُوا بِهَا... تا شایع و علنی گردد...» به این معنی است که فحشاء تبدیل به عرف عام می‌شود که بر جامعه حاکم و عمل کرد مردم را تحت تأثیر خود قرار دهد. در این صورت که پیامد و تقدیم این عرف عام سرازیر شدن عذاب‌ها، مجازات‌ها بیماری‌ها و مصیبت‌ها را با خود همراه دارد. بنابر این، درست‌ترین کار در اصلاح این چنین جوامع، از بین بردن عرف‌های فاسد حاکم در آن‌ها و تغییر آن‌ها می‌باشد. اما معمولاً کسی که اقدام به از بین بردن و تغییر این عرف‌های فاسد می‌نماید، حتماً با عکس‌العمل‌های خشین این جوامع مواجه می‌شود. لیکن نباید ترس از عکس‌العمل جامعه مانع قیام در برابر این عرف‌های فاسد شود؛ زیرا دعوت تمام پیامبران برای از بین بردن عرف‌های فاسد حاکم در جامعه‌ای بوده که برای تغییر آن فرستاده شده بودند؛ عرف‌هایی که آن‌ها از پدران خود به ارث برده بودند. رسول الله ﷺ قریش را به این فرموده الله سبحانه و تعالی مورد خطاب قرار می‌دهد:

﴿إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ﴾

ترجمه: شما و چیزهایی که جز الله می‌پرستید، آتش‌گیره و هیزم دوزخ خواهید بود؛ شما حتماً وارد آن می‌گردید!

رسو الله ﷺ عبادت بت‌ها را - که عرف عام قریش بود- این‌گونه مورد حمله قرار می‌دهد؛ همان‌طور زنده به گور ساختن دختران، ترازو زدن و سود را، کاری که برادران دیگر رسول الله صلی الله علیه وسلم از پیامبران الله سبحانه و تعالی انجام داده‌اند. مسلمانان باید بدانند که این عمل از بهترین اعمالی است که باید به انجام آن بپردازند؛ بدون در نظر داشت این که مورد پذیرش مردم قرار می‌گیرد یا خیر. برای تأکید بیشتر بر این، می‌بایست این فرموده رسول الله ﷺ را نیز یادآور شد:

﴿إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الظَّالِمَ فَلَمْ يَأْخُذُوا عَلَىٰ يَدَيْهِ أَوْشَكَ أَنْ يَعْمَهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ مِنْهُ﴾ (رواه أبو داود والترمذی والنسائی بأسانید

صحيحه)

ترجمه: مردم آنگاه که ظالم را ببینند و او را باز ندارند، انتظار می‌رود که الله (سبحانه و تعالی) همه را به عذاب خود گرفتار

سازد.

ما اکنون در یادبود ماه رجب قرار داریم؛ ماهی که در آن خلافت سرنگون و در نتیجه عرفها و شیوه‌های فاسد زندگی غربی جامعه اسلامی را مبتلاء ساخت. لازم است که همواره مسلمانان را انگیزه داده و یادآورشد که سکوت‌شان بر مصیبت نبود حاکمیت شریعت الله سبحانه و تعالی یک فاجعه و گناه بی‌نهایت بزرگ می‌باشد و این که منفعت، این معیار ظالمانه، مقیاس واقعی برای تعیین ارزش مشروعیت دولت‌ها نیست؛ بلکه اقدام به مبنای فرامین الله سبحانه و تعالی و تطبیق شریعت‌اش آن چیزی است که به یک دولت مشروعیت می‌بخشد.

نویسنده: احمد العلی-ولایه الأردن

مترجم: علی مطمئن